

ÅRSMELDING FOR OISLO TINGRETT 2021 (PDF)

DEL 1: FORORD OG SAKSAVVIKLING

INNHold

Kjære leser (forord)

Straffesaker:

Meddomsrettssaker

Utsettelse av meddomsrettssaker

Meddomsrettssaker med frister

Enedommersaker

Saker om kommunikasjonskontroll

Sivile saker:

Twistesaker

Rettsmekling

Saker om barn

Utlendingssaker

Midlertidig sikring

Tvangssalg av bolig

Gjeldsordning

Konkurs

Forvaltningssaker:

Arv og skifte

Notarialbekreftelser

Kjære leser!

I året som har gått, har Oslo tingrett blitt en fullfaglig domstol på linje med landets øvrige tingretter.

Den 26. april ble vi slått sammen med Oslo byfogdembete. Store organisasjonsendringer

er alltid krevende, men god kommunikasjon, planlegging og bred involvering førte til en god prosess og et resultat som både ledelsen og de ansatte ved de tillitsvalgte ønsker skal bestå i årene som kommer.

Vi har fastsatt en organisering, rammer og retningslinjer som trykker opprettholdelse og videreføring av byfogdavdelingenes spesialkompetanse. Sammenslåingen har gitt oss et større og bredere fagmiljø, som vi får god mulighet til å utvikle videre når pandemirestriksjonene etter hvert forsvinner. Vi har også fått fordeler på det administrative området og mindre sårbarhet når det oppstår spesielle utfordringer på enkelte saksområder. Les mer om sammenslåingen her.

Også i året som gikk, har håndteringen av pandemien satt sitt preg på arbeidshverdagen i domstolen. Den bratteste motbakken opplevde vi nok i pandemiens første år, mens vi det siste året har videreutviklet verktøykassa og finstemt arbeidsprosessene for å møte de løpende utfordringer som har kommet. Takket være dyktige og fleksible medarbeidere og aktører, har vi klart å holde hjulene i gang og behandlet litt flere saker enn det har kommet inn. Faktisk kan vi konstatere at ventetidene for saker som skal opp til behandling, har gått vesentlig ned det siste året. Årsakene er sammensatte, men én viktig faktor er satsingen på en mer effektiv saksavvikling og saksforberedelse i året som har gått.

Selv med strenge krav til smittevern og avstand i rettssalene, har vi lagt stor vekt på at presse og publikum skal kunne følge rettsmøtene også under pandemien. Der det av smittevernhensyn ikke har vært plass til så mange personer i rettssalene, har vi lagt til rette for videooverføring. Åpenhet er grunnlaget for tillit, og et aspekt vi aldri må miste av synet, selv under krevende omstendigheter.

Sist, men ikke minst, vil jeg trekke fram noe av det aller viktigste arbeidet vi gjør i domstolene; å avsi kvalitativt gode avgjørelser der vi møter brukernes behov for kunnskap og erfaring. I 2020 starter vi en treårig prøveordning med moderat spesialisering, der dommere spesialiserte seg innen sentrale fagområder som entrepris, store kommersielle tvister og patent- og immaterialrett. Her er hensikten å behandle sakene med den kvaliteten et stadig mer spesialisert samfunn på de nevnte saksområdene krever. Du kan lese mer om det pågående prosjektet her.

I denne årsmeldingen finner du også mye annet: både utfyllende statistikk over de ulike sakstypene, og en nærmere beskrivelse av flere av våre andre satsingsområder.

Yngve Svendsen
sorenskriver
Oslo tingrett

MEDDOMSRETTSSAKER

I 2021 kom det inn 3067 meddomsrettssaker til Oslo tingrett. Det er noe flere enn året før, og betydelig flere enn noen av de foregående årene (se tabellen under).

Behandlingstiden var på 74 dager, og er den korteste saksbehandlingstiden siden 2009. Den er meget godt innenfor Stortingets fastsatte frist på 90 dager.

Av de innkomne meddomsrettssakene er 46 prosent foreleggssaker (1413 saker). Andelen i fjor var her på 33 prosent.

Mens det i deler av 2020 måtte utsettes flere straffesaker på grunn av koronapandemien, gikk saksavviklingen i 2021 omtrent som normalt.

Ved utgangen av året sto 708 saker "på vent" for behandling. Dette er 4 prosent flere enn året før.

	2017	2018	2019	2020	2021
Beholdning	601	772	744	678	708
Innkommet	2244	2634	3195	3010	3067
Avgjorte	2401	2460	3215	3065	3022
Behandlingstid (dager)	97	89	90	98	74

UTSETTELSE AV MEDDOMSRETTSSAKER

Det hender at straffesaker må utsettes. Normalt er den største enkeltstående årsaken til dette manglende stevning av tiltalte.

I 2021 ble totalt 17% av de 3650 berammede meddomsrettssakene utsatt. Til sammenlikning var tallet 23% i 2020 og 18% i 2019.

Mens 7% av utsettelsene i 2020 var knyttet til Covid 19-pandemien, var utsettelsene i 2021 knyttet til de mer «normale» årsakene.

Gode smittevernrutiner og bedre rettssalskapasitet førte til at avviklingen av saker kunne gå omtrent som normalt.

I 2021 var hovedgrunnen til utsettelsene igjen manglende stevning av tiltalte.

Utsettelse i 2021*	Antall (ca.)	Prosent
Tiltalte ikke stevnet	226	6,2
Tiltalte ikke møtt	28	0,8
Tiltalte syk	59	1,6
Vitne ikke stevnet	14	0,4
Vitne ikke møtt	2	0,1
Vitne syk	6	0,2
Forsvarer (ulike grunner)	78	2,1
Aktor (ulike grunner)	31	0,8
Annet	168	4,6
Inkl. i "annet":		
Korona-utsatte saker pga manglende rettssalskapasitet	0 (246 i 2020)	0 (8% i 2020)
Forhold hos aktørene (karantene ol.)	55 (37 i 2020)	2 (1% i 2020)
Sum	635	17,4
Antall berammede straffesaker	3650	

*Tallene er ført manuelt, og kan inneholde feilkilder.

MEDDOMSRETTSSAKER MED FRISTER

Når tiltalte sitter i varetekt eller var under 18 år på gjerningstidspunktet, skal saken behandles innen 6 uker.

I 2021 ble det berammet 234 slike fristsaker. Av disse ble 81 saker (35%) berammet senere enn denne fristen.

Av de som ble berammet over fristen, var fristoverskridelsen på mer enn 15 dager i 22 prosent av sakene. Dette er en reduksjon på 7 prosentpoeng fra året før.

I store saker med mange aktører kan det by på utfordringer å holde tidsfristen. Forsvarere og bistandsadvokater er svært opptatte. Tidspunktet må også passe for aktor og sakkyndige. Både sykdom, ferier og andre forhold kan føre til forsinkelser.

I 2021 kan noen fristoverskridelser knyttes til utsettelse på grunn av korona-epidemien.

Tiltalte under 18 år

I 2021 ble det berammet 101 saker der tiltalte var under 18 år på gjerningstidspunktet. Det er 17 prosent færre saker enn året før.

Merk at det kan være flere tiltalte i hver sak. I de 121 sakene var det til sammen 181 tiltalte.

Varetekt

I 2021 ble det berammet 138 saker der tiltalte var i varetekt.

	Antall fristsaker	Saker med tiltalte i varetekt	Saker der tiltalte er under 18 år	Saker berammet etter fristen (prosent)	Fristoverskridelse på mer enn 15 dager (prosent)
2021	234	138	101	35	22
2020	296	175	121	39	29
2019	344	264	84	35	22
2018	292	252	44	23	13
2017	305	262	41	18	11
2016	302	253	50	21	12

ENEDOMMERSAKER

Det kom totalt inn 9320 enedommersaker til Oslo tingrett i 2021. Det er ca. 8% færre saker enn året før.

Enedommersaker avgjøres av kun én fagdommer, og altså ingen meddommere. Kategorien omfatter bl.a. etterforskingsskritt som ransaking, pågripelser, telefonavlytting, forsvareroppnevninger, fengslingsmøter, besøksforbud og førerkortbeslag.

Det kom inn i alt 9320 enedommersaker i 2021. Av disse var ca. 2392 fengslingsbegjæringer. Det er en nedgang på 20% fra året før. Fengslingsbegjæringene fordelte seg på 873 førstegangsfengslinger og 1520 fengslingsforlengelser.

I tillegg var det 802 tilståelsessaker, som er en andel på 9% av alle enedommersakene. Det kom inn 145 saker om besøksforbud, 567 saker om førerkortbeslag, 4002 oppnevninger av forsvarer/bistandsadvokat og 659 saker om ransaking.

Den gjennomsnittlige behandlingstiden i 2021 var på 8 dager.

Færre saker fra utlendingspolitiet

Antallet begjæringer fra Politiets Utlendingsenhet har sunket drastisk de siste to årene. Men tallet tidligere har variert mellom 1000-1700 saker per år, er antallet i 2021 på kun 291.

	2017	2018	2019	2020	2021
Beholdning	237	250	242	201	233
Innkomet	11842	11848	11548	10101	9320
Avgjort	11804	11814	11562	10107	9280
Behandlingstid (dager)	8	7	8	10	8

SAKER OM KOMMUNIKASJONSKONTROLL

Oslo tingrett behandler begjæringer fra påtalemyndigheten om kommunikasjonskontroll.

Etter kapittel 16A i straffeprosessloven kan politiet be om telefonavlytting eller romavlytting hvis den mistenkte handlingen kan medføre straff på ti år eller mer. Hvis strafferammen er lavere, kan politiet be om trafikkdata fra telefon- og nettselskaper, for eksempel informasjon om hvem siktede har vært i kontakt med.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
KK-saker	308	235	410	412	357	245

I 2020 ble det begjært kommunikasjonskontroll i 245 saker. Dette er 31% færre saker enn året før.

I samtlige "KK-saker" oppnevnes det en advokat for siktede, uten at siktede får kjennskap til det.

TVISTESAKER

I 2021 ble det anlagt 2434 sivile søksmål for Oslo tingrett, som er 14% flere enn året før.

	2017	2018	2019	2020	2021*
Innkommet	2485	2323	2198	2139	2434
Avgjorte	2526	2379	2383	2125	2539
Beholdning	1385	1295	1113	1146	1075
Tid (dager)	171	180	174	176	147

* Oslo tingrett og Oslo byfogdembete ble slått sammen i april 2021. Tallene for 2021 inkluderer begge domstolenes saksmengde for hele året, mens tallene fram t.o.m. 2020 kun viser saksstatistikken for "gamle" Oslo tingrett.

Til tross for koronaepidemien ble det avviklet flere saker enn det kom inn, og beholdningen, dvs. antallet saker "på vent", gikk ned med 6%.

Den gjennomsnittlige behandlingstiden var i 2021 på 147 dager, som er 19 dager kortere enn året før. Dette er også den laveste saksbehandlingstiden i nyere tid, og meget godt innenfor Stortingets tidsfrist for sivile saker på 180 dager. Årsaken til den reduserte behandlingstiden er todelt:

- en pågående satsing på mer effektiv saksforbedelse og aktiv saksstyring
- sammenslåingen med Oslo byfogdembete, som har flere sakstyper med kortere behandlingstid

To prosessformer

Behandlingen av sivile søksmål følger to hovedspor: småkrav og allmennprosess.

I nesten ni av ti saker (87%) etter allmennprosessen kommer det en avgjørelse innen tidsfrister som er fastsatt i tvisteloven. I 2020 var denne andelen på 82%.

Allmennprosess	2017	2018	2019	2020	2021
Innkomne	2194	2024	1976	1939	2168
Andel avgjørelser innen fristen (%)	88	88	86	82	87
Andel dom innen fristen (%)	65	69	67	65	66
Behandlingstid (dager)	182	192	185	187	179

Småkravssaker gjelder tvister om verdier under 250 000 kroner. (Beløpet ble hevet fra 125 000 kroner i 2021.)

I 2021 kom det inn 33 prosent flere slike saker enn året før, og småkravsakene utgjorde 10 prosent av de sivile sakene totalt. Samtidig gikk behandlingstiden ned fra 81 til 73 dager.

Småkravsporsess	2017	2018	2019	2020	2021
Innkomne	301	257	222	200	266
Prosent av alle innkomne	12	11	10	9	10
Avsluttet innen fristen (%)	75	73	81	76	83
Behandlingstid (dager)	78	85	71	81	73

Gruppesøksmål

Med tvisteloven av 2008 ble gruppesøksmål innført som en nyvinning i norsk rett. Siden den gang er det avsagt 14 dommer i denne sakstypen.

I 2021 kom det inn to gruppesøksmål til Oslo tingrett, og det ble avsagt én dom: Søksmålet var mot Staten v/ Helse- og omsorgsdepartementet, og dreide seg om Covid 19-forskriftens regel om karanteneplikt ved overnatting på egen eiendom i Sverige. Hytteeierne vant fram med hovedkravet i Oslo tingrett, men tapte i lagmannsretten. Saken er nå til behandling i Høyesterett.

RETTSMEKLING

I en av fem tvister velger begge parter å forsøke rettsmekling, og i fire av fem meklinger blir partene enige om en løsning.

Oslo tingrett tilbyr rettsmekling til alle parter i sivile saker. Dette er en metode for konfliktløsning som sparer partene tid og penger, og som unngår å skape "tapere" og "vinnere" i tradisjonell forstand.

Andelen rettsmeklede saker har økt noe det siste året, og andelen forlik er nå på 80 prosent. Oslo tingrett har hatt sterkt fokus på kvalitet og kompetanse i rettsmeklingsarbeidet, og arrangerer hvert år kompetansetiltak på området.

	2017	2018	2019	2020	2021
Antall avgjorte saker	2526	2378	2383	2139	2152
Antall meklinger	400	378	434	441	473
Meklinger i prosent av avgjorte saker	16	16	18	21	22
Antall forlik	281	257	326	337	377
Forlik i prosent av meklinger	70	68	75	76	80

SAKER OM BARN

Mange av sakene i tingretten dreier seg om barn, som konflikter om barns bosted og samværsordninger, barnevernets tiltak og omsorgsovertakelser.

Antallet barnevernssaker gikk ned med 23% det siste året, mens antallet foreldretvistsaker gikk opp med 18%, til det samme nivået som i 2019.

Til sammen utgjorde disse to sakstypene 16,4 prosent av alle innkomne tvistesaker i 2021.

År	Foreldretvistsaker	Barnevernssaker
2021	329	70
2020	279	91
2019	327	111
2018	343	111
2017	346	104
2016	337	125

ARBEIDSTVISTER

I 2021 kom det inn 252 arbeidstvister til Oslo tingrett, mot 294 året før. Dette er en reduksjon på 14 prosent.

År	Innkomne saker
2021	252
2020	294
2019	295
2018	243
2017	302
2016	312
2015	300
2014	312
2013	273
2012	257

Det ble avsagt dom i 45 saker i 2021, mot 33 saker i 2020.

I arbeidsrettssaker inngår partene oftere forlik enn i mange andre typer tvister. Antallet arbeidstvister henger gjerne sammen med konjunkturer og utviklingen på arbeidsmarkedet.

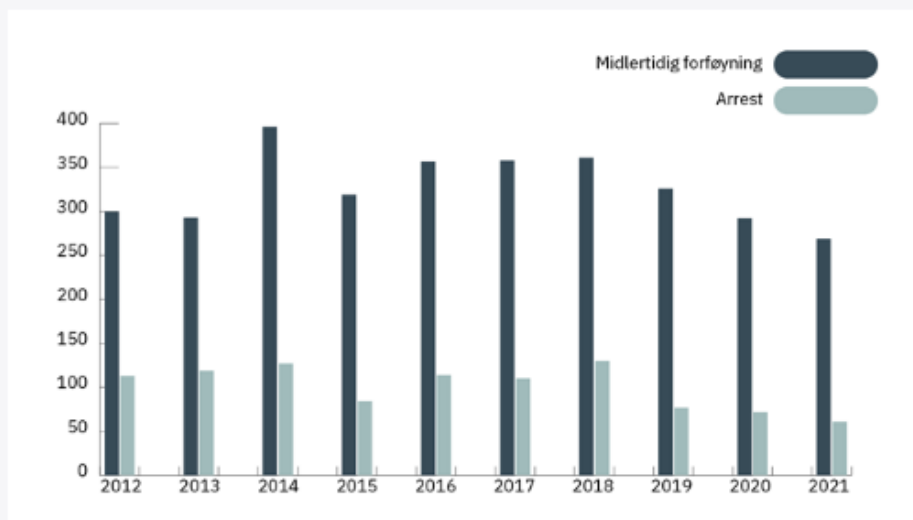
UTLENDINGSSAKER

I 2021 kom det inn 66 søksmål mot Utlendingsnemnda. Det er en nedgang på 21 prosent fra året før, og en nedgang på 45 prosent fra 2019.

Søksmål	mot UNE
2021	66
2020	77
2019	111
2018	134
2017	152
2016	143
2015	155
2014	225
2013	176
2012	137
2011	167

Sakene gjelder vedtak fattet av nemnda om asyl, oppholds- og arbeidstillatelse og familiegjenforening.

MIDLERTIDIG SIKRING

Midlertidig sikring er en mulighet til å sikre et krav inntil tvisten blir løst ved avtale eller vanlig domstolsbehandling.

Begjæring om midlertidig sikring omfatter disse to sakstypene:

- arrest (for pengekrav)
- midlertidig forføyning (for krav på annet enn penger)

Noe færre saker

Oslo tingrett behandler en større andel av sikringssakene på landsbasis, og flere saker enn de fire andre største tingrettene til sammen.

I Oslo tingrett har antall sikringssaker gått ned siden 2018. Fra 2020 til 2021 gikk antallet midlertidige forføyninger ned fra 292 til 269, mens antallet arrester gikk ned fra 72 til 61. Den totale nedgangen var på 9%.

Det må antas at nedgangen de to siste årene har sammenheng med svingninger i den økonomiske aktiviteten på grunn av Covid 19-pandemien.

Saker med særlig hastepreg

Sikringssakene skal behandles raskt, og Oslo tingrett har gode rutiner som sørger for effektiv saksbehandling.

En dommer tar stilling til om det skal treffes en avgjørelse før motparten er hørt, eller om partene først skal innkalles til muntlig forhandling. En god del saker avgjøres samme dag.

I 2021 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for midlertidig forføyning og arrest på henholdsvis 24 og 11 dager. I saker der det ble avholdt etterfølgende muntlig forhandling, var behandlingstiden på henholdsvis 135 og 69 dager.

Avgjørelsene blir som oftest stående

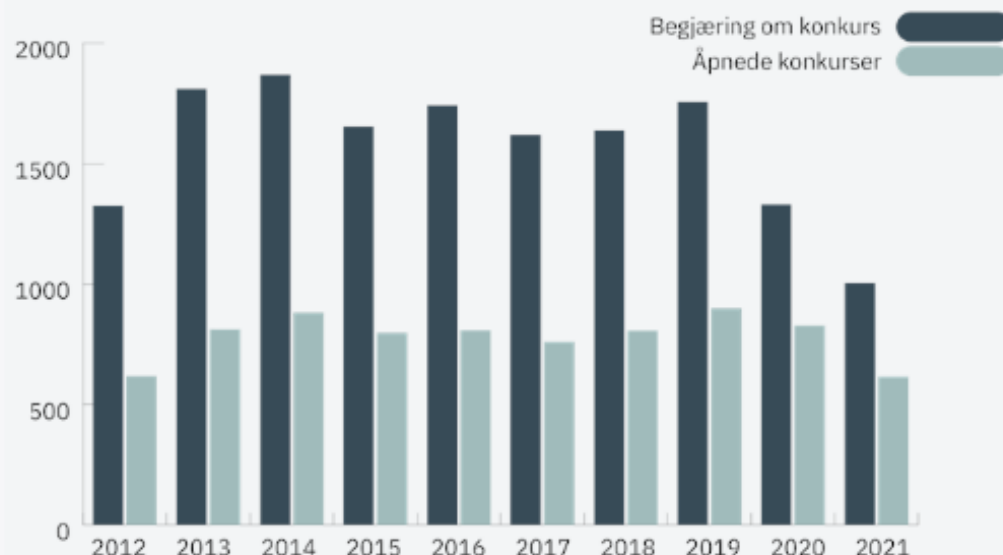
I utgangspunktet gjelder avgjørelsene i sikringssakene frem til tvisten er avklart med vanlig domstolsbehandling. I praksis går bare et fåtall videre med saken. De fleste avfinner seg med den midlertidige avgjørelsen eller inngår forlik.

Bredt sakstilfang

Det er stor variasjon i hvor omfattende og komplekse sakene er. Noen saker avgjøres skriftlig, mens andre avgjøres etter en muntlig forhandling som kan gå over flere dager. Sakene reiser spørsmål både på det privatrettslige og offentligrettslige området. Det er stor bredde i de problemstillinger retten må ta standpunkt til.

Av saker som går igjen, er blant annet utkastelse av bolig, utlendingssaker og saker om offentlige anskaffelser av varer og tjenester. Sistnevnte er ofte omfattende og gjelder store verdier, som for eksempel anskaffelser i forsvaret og helsevesenet.

KONKURS

Færre konkursbegjæringer og færre åpninger

Det kom inn 1004 konkursbegjæringer i 2021. Det er en nedgang på ca. 25 % fra i fjor, da antallet også lå langt lavere enn normalt. I 2021 har det også vært en ytterligere nedgang i åpnede konkurser fra 828 til 615.

Fremfor en nedgang var det forventet en større økning i både antall konkursbegjæringer og åpnede konkurser på grunn av de økonomiske utfordringer pandemien medførte for mange virksomheter. Ytterligere betalingsutsettelse og videreføring av de offentlige støttetiltakene kan være årsaken til at den såkalte «konkursbølgen» foreløpig ikke har kommet.

Det var få store bedrifter som gikk konkurs i 2021. Enkelte store bedrifter gjennomgikk på den annen side [rekonstruksjonsforhandlinger](#) i 2021 og unngikk derved konkurs.

Flest konkursbegjæringer fra det offentlige

Det offentlige ved Skatteetaten sto i 2021 for noe over halvparten av konkursbegjæringene, mens den resterende halvdel fordeler seg tilnærmet likt på begjæringer fra private og oppbud (dvs. der skyldner selv begjærer seg konkurs).

Antall oppbud har vært jevnt økende de siste årene, men gikk betydelig ned i 2021.

Antallet tvangsoppløsninger og tvangsavviklinger har samlet hatt en svak økning fra 637 til 684 innskutte saker, og antall åpninger har økt fra 357 til 387.

Se tabellen nederst på siden.

Holder saksbehandlingsfrister

Domstoladministrasjonen har satt som mål at 75 % av åpnede bo skal være ferdig behandlet innen ett år. I 2021 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 294 dager.

Bostyrerne

Bostyrergruppen tilknyttet domstolen er stabil med mindre endringer som følge av naturlig avgang. Det årlige møtet med bostyrerne ble avholdt våren 2021, og ble av smittevern hensyn avholdt digitalt.

Twister

I 2021 har vi hatt 10 twister i konkursboene fordelt på 1 fordringstvist og 9 omstøtelsestwister for å få verdier tilbakeført til boet. Det tilbys rettsmekling også i denne typen saker. Av 29 anbefalinger om konkursskarantene, er det ilagt karantene i 27 av sakene.

Internasjonale forhold

Nye regler for grenseoverskridende insolvensbehandling i konkurslovens del IV trådte i kraft 1. juli 2021.

Tabell: Konkursbegjæringer og åpnete konkurser

Begjæringer	2017	2018	2019	2020	2021
Konkurs	1618	1637	1757	1330	1004
Tvangsavvikling	152	189	176	192	175
Tvangsoppløsning	602	434	453	445	509
Totalt	2372	2260	2386	1967	1688
Åpnede	2017	2018	2019	2020	2021
Konkurs	759	807	899	828	615
Tvangsavvikling	52	63	38	57	45
Tvangsoppløsning	299	267	274	300	333
Totalt	1110	1137	1211	1185	993

REKONSTRUKSJON

Stortinget vedtok 7. mai 2020 en ny, midlertidig lov om rekonstruksjon for å avhjelpe situasjonen med covid-19.

Den nye loven erstatter reglene om gjeldsforhandling etter konkursloven. Det er meningen at loven i løpet av 2023 skal erstattes av en permanent lov om rekonstruksjon.

Formålet med rekonstruksjonsloven er å gi selskaper med alvorlige økonomiske problemer en mulighet til å forhandle med kreditorene om en reorganisering av driften og av gjelden (akkord). Selskapet kan da få mulighet til å drive virksomheten videre og redde arbeidsplasser. Samtidig kan kreditorenes tap bli mindre enn om bedriften slås konkurs.

Saker i 2021

Det ble i 2021 fremmet 22 begjæringer om rekonstruksjon for landets domstoler. Av disse mottok Oslo tingrett 8 saker, og åpnet rekonstruksjon i 5 selskaper. Av disse ble rekonstruksjon med tvangsakkord stadfestet i 4 av selskapene i 2021.

Antallet selskaper som oppnår rekonstruksjon er begrenset. Loven har likevel stor betydning, både der rekonstruksjon blir gjennomført, men også i andre tilfeller, fordi regelverket både er veiledende og har en funksjon som «riset bak speilet» for kreditorene.

Forutsetning for vellykket rekonstruksjon

Rekonstruksjonsforhandlinger er relativt kostbart. De forutsetter at selskapet har god oversikt og kontroll over sin økonomi. Under rekonstruksjons-forhandlingene kan selskapet ikke pådra seg ny gjeld, slik at all drift må finansieres med de likvider selskapet har eller med særskilte lån. I tillegg må selskapet dekke kostnadene med rekonstruksjons-forhandlingene.

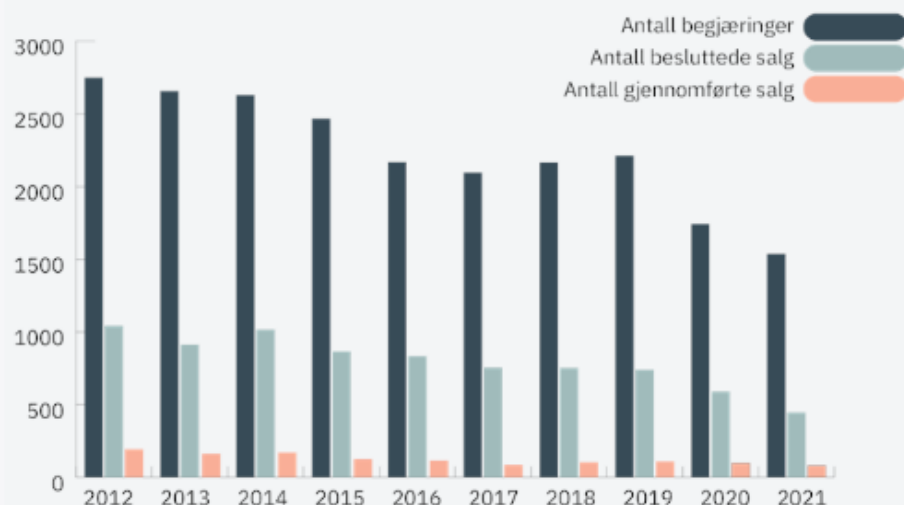
Ulike bransjer

De rekonstruksjoner som er behandlet, er i forskjellige bransjer som handel (butikk-kjede), restauranter, bygg- og anlegg og reiseliv.

Et godt eksempel på at rekonstruksjonsloven fyller et behov, er Norwegian ASA. Selskapet kom i store økonomiske problemer som følge av høy gjeld og lite reisevirksomhet under pandemien. Rekonstruksjonsforhandlinger ble gjennomført ved Oslo tingrett, og løsningen ble at kreditorene fikk aksjer til en verdi av ca. 5 % av kravets pålydende. Et slikt resultat hadde ikke vært mulig etter det tidligere regelverket for gjeldsforhandling.

[Les mer om rekonstruksjon her.](#)

TVANGSSALG AV BOLIG

I 2021 mottok Oslo tingrett 1538 begjæringer om tvangssalg. De fleste gjaldt tvangssalg av bolig.

Fra 2020 til 2021 falt antallet tvangssalgssaker med 12 %. Dette er det laveste antallet på mange år, og har trolig sammenheng med Covid-19 pandemien.

Det ble besluttet tvangssalg i 29 % (dvs. 446 saker) av de mottatte begjæringene. Andelen er litt lavere enn i fjor.

De fleste sakene blir trukket av saksøker før salget er gjennomført, fordi kravet blir betalt. Dette gjelder særlig i saker med små krav, som ubetalte felleskostnader eller kommunale avgifter.

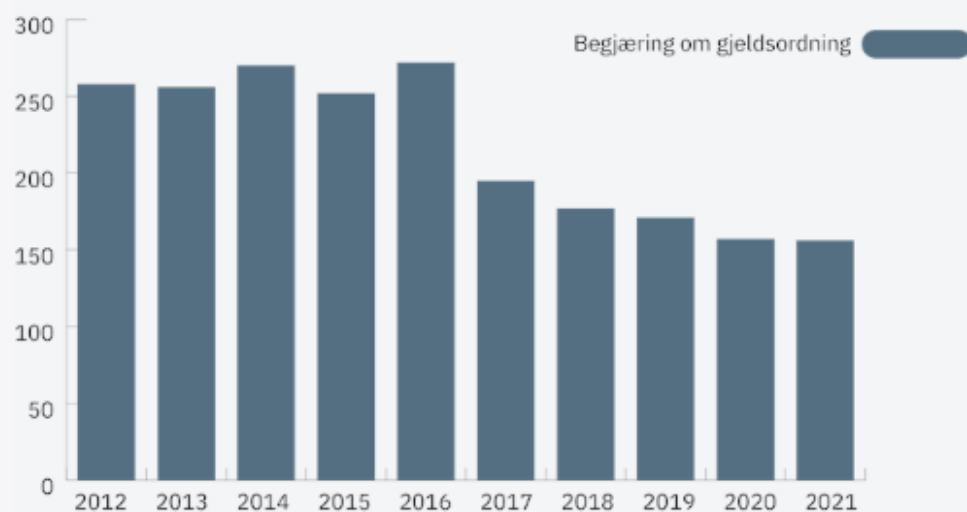
Liten endring i andelen solgte boliger

I 2021 endte ca. 5 % (dvs. 82 saker) av de innkomne tvangssalgssakene med at boligen faktisk ble solgt. Andelen er omtrent som foregående år. De fleste finner altså en løsning, og unngår dermed at boligen blir tvangssolgt.

Stor variasjon i sakene

Tvangssalg gjennomføres av medhjelpere oppnevnt av retten. Medhjelpere er advokater eller eiendomsmeklere som har erfaring med å selge ulike typer boliger og næringseiendommer. Dette er viktig, fordi det er stor variasjon mellom eiendommene som begjæres tvangssolgt. Tvangssalgssakene varierer også i graden av kompleksitet, fra de tilfellene der saksøkte samtykker til tvangssalget, til tilfeller der saksøkte forsøker å motarbeide det. I enkelte tilfeller kan salgsarbeidet bli så vanskelig at saksøkte må kastes ut fra eiendommen for at salget kan gjennomføres.

GJELDSORDNING

Det har vært en gradvis nedgang i antallet gjeldsordninger de siste årene.

Oslo tingrett mottok samlet 141 saker om gjeldsordning i året som gikk, mot 157 året før. Det har vært en gradvis nedgang fra 2017.

Det siste året har antall søknader om åpning av gjeldsforhandling gått opp fra 20 til 29 saker, mens antallet begjæringer om endring/omgjøring/opphevelse har gått ned fra 63 til 49. Antallet begjæringer om tvungen gjeldsordning gikk ned fra 74 til 63.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Søknad om gjeldsordning*	74	50	38	26	20	29
Begjæring om tvungen gjeldsordning	102	56	52	56	74	63
Begjæring/ endring/ omgjøring	96	89	87	89	63	49
Totalt	272	195	177	171	157	141
* Inkluderer også klager over Namsmannens avslag på søknad om gjeldsordning						

Namsfogdens rolle

Alle søknader om gjeldsordning fremsettes for Namsfogden i Oslo, Asker og Bærum. Namsfogden skal etter gjeldsordningsloven som hovedregel avgjøre søknader om åpning av gjeldsforhandling selv, og bare oversende dem til retten i tvilstilfeller. Oslo tingrett har løpende utveksling av erfaringer og synspunkter med Namsfogden for å sikre kvalitet og effektivitet i avvikling av gjeldsordningssakene i vår by.

Saksbehandlingstider

Det er ikke fastsatt sentrale mål for saksbehandlingen. Oslo tingrett har imidlertid satt egne mål med unntak for saker om opphevelse/endring/omgjøring. Saksgangen i de sistnevnte sakene varierer sterkt og beror i betydelig grad på forhold på skyldnerens side. Ofte blir saken stilt i bero mens Namsfogden utreder saken. For de øvrige sakene ble de lokale fristene stort sett overholdt.

Gjeldsregister

Gjeldsregistrene (register over all personlig gjeld for personer i Norge) ble innført i 2019 og omfatter all usikret gjeld. Statistikken fra gjeldsregistrene viser at den samlede forbruksgjelden i Norge har gått ned fra 190 milliarder kroner i 2019 til 175 milliarder i 2020 og 150 milliarder i 2021. Pandemien og myndighetenes ulike tiltak kan ha ført til redusert forbruksvekst også i 2021.

Det må antas at også fjoråret var et annerledesår når det gjelder forbruk, gjeld og gjeldsordning. Det er grunn til å tro at det offentlige særordninger med hensyn til betalingsutsettelse med mer også påvirker antallet gjeldsordningssaker, tilsvarende som for konkurssaker. Kanskje vil koronasituasjonen i 2020-21 medføre økt behov for gjeldsordning på litt lengre sikt når myndighetenes mottiltak opphører.

Endringer i gjeldsordningsloven – forslag på høring

Barne- og familiedepartementet utga 11. oktober 2021 høringsnotat med forslag til endringer i gjeldsordningsloven og livsoppholdsforskriften. Det er foreslått en rekke endringer og presiseringer som skal gi et enklere og mer effektivt gjeldsordningsinstitutt.

Oslo tingrett avga 14. desember høringsuttalelse og er positiv til en rekke av forslagene. Særlig vil vi fremheve at det er foreslått endringer som skal gi en enklere og raskere behandling av endringssaker, det skal bli noe lavere terskel for å oppnå gjeldsordning mer enn én gang og det er foreslått at det skal legges mindre vekt på gjeldens alder for å hindre unødig ventetid for skyldneren.

ARV OG SKIFTE

Dødsboskifter, felleseieskifter og andre skiftesaker

I 2021 kom det inn 153 begjæringer om offentlig skifte av dødsbo, 40 begjæringer om felleseieskifte og 15 «andre skiftesaker». Antallet er relativt stabilt.

Dødsfallsbehandling og digitalisering

I 2021 mottok Oslo byfogdembete 4200 meldinger om dødsfall.

Tidligere mottok vi legeerklæring som dokumentasjon på dødsfallet. Nå er denne delen av dødsfallsbehandlingen forenklet og digitalisert. Legen sender digital legeattest til Folkehelseinstituttet og digital dødsfallsmelding til Folkeregisteret og til domstolen. Oslo tingrett (Oslo byfogdembete fram til 26.4.21) har deltatt i prosjektet, som mottok Bedre stat-
prisen i januar 2021.

De aller fleste velger privat skifte

Det er en stor overvekt av private skifteoppgjør av dødsbo. I 2021 ble det utstedt 2434 skifteattester, 785 uskifteattester og 395 fullmakter i bo med liten verdi. 285 dødsbo ble avsluttet med "intet til skifte".

Det ble åpnet 128 offentlige skifter av dødsbo. Her blir det oppnevnt en advokat som bobestyrer. I Oslo er det for tiden 10 advokater som mottar oppdrag. Det ble kun reist 14 skiftetvister, noe som tyder på at bobestyrerne i stor grad bidrar til minnelige løsninger for arvingene. Tvistene omhandlet i hovedsak testamenter.

Saksbehandlingstider

Melding om dødsfall registreres gjerne samme dag som den mottas. Ved privat skifte blir skifteattest normalt utstedt i løpet av én til to uker etter at retten mottar korrekt utfylt skjema fra arvingene. Grunnet Covid 19-pandemien har behandlingstiden i perioder vært noe lengre.

Behandlingen av bo under offentlig skifte tar tid. I 2021 var gjennomsnittlig behandlingstid ca. 14 måneder. Domstoladministrasjonen har satt som mål at 75 % av disse sakene skal avsluttes innen 12 måneder. Denne målsetningen er vanskelig å overholde, ikke minst på grunn av boenes størrelse og kompleksitet.

Ny arvelov fra 1. januar 2021

Ny lov om arv og dødsboskifte (arveloven) trådte i kraft 1. januar 2021.

Oslo tingrett (Oslo byfogdembete fram til 26 april 2021) har spilt en helt sentral rolle i innføringen av ny arvelov i domstolene. Den nye loven har ført til endringer i domstolens behandling av dødsfall og krav om offentlig skifte.

Etter den nye arveloven har Oslo tingrett eksklusiv skiftekompetanse ved skifte i Norge, selv om avdøde var bosatt i utlandet. Dette innebærer at domstolen må anvende utenlandske arveregler ved avgjørelser av tvister. Se loven her.

Det er videre gjort endringer i skiftereglene ved samlivsbrudd, som utvider Oslo tingsretts saklige virkefelt. Også samboere som skiller lag gis nå adgang til et offentlig skifte.

Testamenter

I 2021 ble det innlevert 1786 nye testamenter til oppbevaring i Oslo tingrett mot 2025 året før. Ved årets slutt har domstolen 24 011 testamenter til oppbevaring.

NOTARIALBEKREFTELSE

Oslo tingrett er notarius publicus i Oslo. Notarius publicus går god for dokumenter som i hovedsak benyttes i utlandet.

I 2021 utførte Oslo byfogdembete 15827 notarialbekreftelser. Dette er en økning på 17 % fra 2020, da det ble utført 13 518 bekreftelser. Både tallene for 2021 og 2020 er vesentlig lavere enn normalt, og kan skyldes at pandemien bremset reisevirksomhet og internasjonal handel.

Fullmakter

En stor del av de notarialbekreftelsene vi i dag utfører, gjelder fullmakter. Siden det har blitt vanskeligere å reise under pandemien, må mange i stedet basere seg på fullmakter. Dette gjelder både for privatpersoner og for næringsvirksomhet.

Elektronisk bestilling

For å få en notarialbekreftelse hos Notarius publicus i Oslo, kan man bestille time via domstolens nettside. Tidligere måtte man møte opp i publikumsekspedisjonen og trekke kølapp. Bestillingssystemet ble innført av smittevernhensyn, men ettersom det har bidratt til en mer effektiv og brukervennlig behandling, vil det bli videreført også etter pandemien.

Les mer om notarialbekreftelser [her](#).